

РЕШЕНИЕ

№ 114

гр. Велико Търново , 25.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И
ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ** в публично заседание на тридесети март, през две
хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ДАНИЕЛА ДЕЛИСЪБЕВА
ДИМИТРИНКА ГАЙНОВА

като разгледа докладваното от ЯНКО ЯНЕВ Въззивно търговско дело №
20204001000343 по описа за 2020 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение първо ГПК - въззивно обжалване.

С Решение № 260005/26.08.2020 год., постановено по т. д. № 204/2019 г. по описа на Окръжен съд - Плевен, е осъден на основание чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.) С. С. Ф., ЕГН *****, от гр. Плевен, ***** да заплати на „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, гр. София сумата от 31 500 лв., представляваща платено застрахователно обезщетение по щета № 43072951400280 по описа на „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД на основание застрахователна полица № 06114001280860/07.05.2014 г. по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, за причинени неимуществени вреди на Ф. Б. К., ЕГН *****, вследствие причинено ПТП от 24.05.2014 г. по вина на С. С. Ф., ЕГН ***** и при управление на МПС без свидетелство за управление, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на предявяване на иска - 02.09.2019 г. до окончателното изплащане. Със същото решение е осъден на основание чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.) С. С. Ф., ЕГН *****, от гр. Плевен, ***** да заплати на „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, гр. София сумата от 1 386 лв., представляваща платено застрахователно обезщетение по щета № 43072951400280 по описа на ищцовото дружество на основание застрахователна полица № 06114001280860/07.05.2014 г. по задължителна

застраховка „Гражданска отговорност“, за причинени имуществени вреди на пострадалия Ф. Б. К., вследствие причинено ПТП на 24.05.2014 г. по вина на С. С. Ф., ЕГН ***** и при управление на МПС без свидетелство за управление, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на предявяване на иска - 02.09.2019 г. до окончателното изплащане. С решението и осъден С. С. Ф., ЕГН ***** да заплати на „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, гр. София направените деловодни разноски за настоящата инстанция в размер на 4 352.45 лв.

В законния срок е постъпила въззивна жалба от адв. И.Н. от АК – Плевен, в качеството му на особен представител на С. С. Ф., ЕГН ***** от гр. Плевен, ***** против Решение № 260005/26.08.2020 год., постановено по т. д. № 204/2019 г. по описа на Плевенски окръжен съд.

В същата се прави оплакване, че обжалваното решение е неправилно, незаконосъобразно и постановено в нарушение на процесуалните правила. Излага се, че извършената от първоинстанционният съд преценка на доказателствата била неправилна. Не се установявало ответникът да е управлявал МПС без свидетелство за управление. Не се установявало заплатената от ищеца сума да е по повод застраховка „Гражданска отговорност“ на лекия автомобил, с което било причинено процесното ПТП и дали тази сума изобщо е изплатена.

Направено е искане да се отмени обжалваният съдебен акт изцяло и да се постанови друг, с който да бъде отхвърлен предявения иск.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Витоша“ № 89Б, представлявано заедно от К. Ч. – гл. изп. директор и Б. П. – изп. директор, чрез адв. П.А. от АК – Плевен, в който се излага че същата е неоснователна, а решението правилно и законосъобразно.

Апелативен съд – Велико Търново, след като разгледа жалбата, обсъди доводите на противната страна, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на обжалваното решение, съобразно правомощията си, приема за установено следното:

Производството по гражданско дело № 204/2019 година по описа на Окръжен съд – Плевен е образувано въз основа на предявен от „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД против С. С. Ф. от гр. Плевен иск с посочено в молбата правно основание чл. 274, ал. 2 от Кодекса за застраховане (отм.) за сумата от 32 886 лв. В исковата молба се излага следното:

Ищцовото дружество твърди, че на 07.05.2014 г. е сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ със С. С. Ф. от гр. Плевен, по силата на която е покрита отговорността на л. а. марка „Фолксваген“, модел „Пасат“, с рег. № ЕН 55****, собственост на същото лице, за което е издадена застрахователна полица № 06114001280860/07.05.2014

г., с валидност от 11.05.2014 г. до 11.05.2015 г. Излага се, че на 24.05.2014 г., около 10.05 ч., на път II-13 на 69+790 км., посока от гр. Бяла Слатина към гр. Кнежа, на около 1 км. от гр. Кнежа, ответникът, управлявайки горепосочения лек автомобил, без да притежава свидетелство за правоуправление на МПС (отнето му по административен ред), нарушавайки правила за движение по пътищата, причинил ПТП, като от същото са причинени неимуществени и имуществени вреди на пътника в автомобила - Ф. Б. К. от гр. Плевен. За настъпилото ПТП бил съставен Констативен протокол за ПТП с материални щети № 3, рег. № 4459/24.05.2014 г. на РУ - гр. Кнежа. Твърди се, че срещу ответника било образувано досъдебно производство № ЗМ-178/24.05.2014 г. по описа на РУП - Кнежа и прокурорска преписка Вх. № 666/2014 г. по описа на Районна прокуратура – Кнежа. С Постановление № 666/25.08.2014 г. Районна прокуратура – Кнежа прекратила частично наказателното производство за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“ във вр. с чл. 342, ал. 2 от НК, като производството е продължило за престъпление по чл. 343в, ал. 2 от НК срещу ответника. Образувано било НОХД № 202/2014 г. по описа на Районен съд - Кнежа, по което съдът одобрил Споразумение между ответника и Районна прокуратура - Кнежа, с което С. С. Ф., ЕГН ***** от гр. Плевен се е признал за виновен в извършено престъпление по чл. 343в, ал. 1 от НК - в едногодишен срок от наказването му по административен ред с влязло в сила НП № 14-0938-000417/07.04.2014 г. за управление на МПС в срока на лишаване от това право по съдебен или административен ред, на 24.05.2014 г. е управлявал МПС, без да притежава свидетелство за управление. Определението, с което е одобрено споразумението било влязло в сила на 10.09.2014 г. Ищецът твърди, че за настъпилото събитие на основание застрахователна претенция от Ф. К. била образувана щета № 43072951400280 по описа на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД. Твърди се, че по образуваната щета застрахователна медицинска комисия при ЦУ на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, констатирала телесни увреждания на пострадалия, както следва: гръдна травма - фрактура на пет ребра вдясно, хемопневмоторакс вдясно, фрактура на две ребра вляво, хемопневмоторакс, фрактура на лява бедрена кост, торакоцентеза вдясно и вляво, кръвна репозиция, метална остеосинтеза на лява бедрена кост. С решение по Протокол № 188/10.12.2014 г. комисията определила на пострадалия обезщетение за неимуществени вреди в размер на 31 500 лв. и обезщетение за имуществени вреди в размер на 1 386 лв., като е отчела 30 % съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, който бил пътувал в автомобила без поставен обезопасителен колан. Ищцовото дружество излага, че е подписано Споразумение с пострадалия на 12.12.2014 г., като на 29.12.2014 г. застрахователят е изплатил на пострадалото лице Ф. К. сумата от 31 500 лв. като обезщетение за причинените му неимуществени вреди в резултат на настъпилото ПТП на 24.05.2014 г., както и сумата от 1 386 лв. - обезщетение за причинените имуществени вреди на пострадалия. Ищецът твърди, че съгласно чл. 267, ал. 1, т. 1 от КЗ (отм.) застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ покрива отговорността на застрахования за причинени на трети лица вреди, вследствие на притежаването или използването на МПС, вкл. за имуществените и неимуществените вреди, вследствие на телесно увреждане. Твърди също, че съгласно чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.) застрахователят има

право да получи платеното обезщетение от лицето, управлявало моторното превозно средство без свидетелство за управление.

Прави се искане съдът да осъди ответника да заплати на ищцовото дружество сумата 32 886 лв., представляваща изплатени застрахователни обезщетения за настъпилото пътно - транспортно произшествие на 24.05.2014 г. на увредения Ф. К., от които 31 500 лв. – за причинени неимуществени вреди и 1 386 лв. – за причинени имуществени вреди, ведно със законната лихва върху тази сума от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане. Претендират разноски.

В срока по чл. 367, ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор на исковата молба от адв. И.Н. от АК – Плевен, в качеството му на особен представител на С. С. Ф., ЕГН ***** от гр. Плевен, ***** . В същия се излага, че исковите са допустими, но неоснователни. Прави възражение за изтекла погасителна давност на предявените искове съгласно чл. 114, ал. 3 от ЗЗД - исковата молба е подадена на 02.09.2019 г., а процесното ПТП е станало на 24.05.2014 г., като погасени са и вземанията за лихви за забава. На следващо място твърди, че не се установява ответникът да е управлявал МПС без свидетелство за управление. Липсвали и доказателства за отправяне до ответника на регресна покана от страна на застрахователя. Липсвали и доказателства на какво основание е изплатена исковата сума на пострадалото лице.

В срока по чл. 372, ал. 1 от ГПК е постъпила допълнителна искова молба от „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, в която се излагат доводи по направените с писмения отговор възражения от страна на ответника. По отношение на възражението за изтекла погасителна давност за предявяване на исковите, ищецът посочва, че тази давност тече от датата на плащане на застрахователното обезщетение на пострадалото лице. Твърди, че е неоснователно е и възражението за липса на доказателства, че ответникът е управлявал МПС без свидетелство за правоуправление към датата на настъпване на процесното ПТП. Заявява, че отправянето на регресна покана не е предпоставка за реализиране на регресното право на застрахователя, а има значение единствено за поставяне на ответника в забава при предявена претенция за мораторна лихва. Неоснователно било и възражението за липса на доказателства, че платената сума на увреденото лице е по сключената с ответника застраховка.

В срока по чл. 373, ал. 1 от ГПК е постъпил допълнителен отговор на допълнителната искова молба. В същия се поддържат възраженията направени в отговора на исковата молба.

Въззивният съд приема за установена следната фактическа обстановка:

На 24.05.2014 г., около 10.05 ч., на път II-13 на 69+790 км., посока от гр. Бяла Слатина към гр. Кнежа, на около 1 км. от гр. Кнежа, ответникът С. С. Ф., управлявайки л. а. марка „Фолксваген“, модел „Пасат“, с рег. № ЕН 55****, без да притежава свидетелство за правоуправление на МПС (отнето му по административен ред) и нарушавайки правила за движение по пътищата, причинил ПТП, като от същото са причинени неимуществени и

имуществени вреди на пътника в автомобила - Ф. Б. К. от гр. Плевен.

Със Споразумение от 10.09.2014 г. по НОХД № 202/2014 г. по описа на Районен съд – Кнежа, С. С. Ф., ЕГН ***** от гр. Плевен е признат за виновен в това че, в едногодишен срок от наказването му по административен ред с влязло в сила Наказателно постановление № 14-0938-000417/07.04.2014 г. на Началник Сектор „ПП“ – БОДМВР – Плевен за управление на МПС в срока на лишаване от това право по съдебен или административен ред, на 24.05.2014 г. по пътя гр. Кнежа – гр. Бяла Слатина, в местността „Локвичката“ управлявал МПС – лек автомобил „Фолксваген Пасат“, с рег. № ЕН 55****, без да притежава свидетелство за управление на МПС - престъпление по чл. 343в, ал. 1 от НК .

Не е спорно по делото, че автомобилът на ответника бил застрахован по договор за застраховка „Гражданска отговорност“ № 06114001280860/07.05.2014 г. със срок на действие от 11.05.2014 г. до 11.05.2015 г. в „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД.

На 08.12.2014 г. при ищцовото дружество била образувана щета № 43072951400280 по заявление (Претенция Вх. № 94-Г-196/08.12.2014 г.) от пострадалия Ф. К. за причинените му имуществени и неимуществени вреди.

Видно от Протокол № 188/10.12.2014 г. по образуваната щета № 43072951400280, застрахователна медицинска комисия при ЦУ на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД е разгледала претенцията на Ф. К. и приложените към нея документи, като е констатирала телесни увреждания на пострадалия, както следва: гръдна травма - фрактура на пет ребра вдясно, хемопневмоторакс вдясно, фрактура на две ребра вляво, хемопневмоторакс вляво, фрактура на лява бедрена кост, хоспитализиран по спешност и опериран: торакоцентеза вдясно и вляво, кръвна репозиция, метална остеосинтеза на лява бедрена кост. Пострадалият е изписан от болнично заведение на 11.06.2014 г. без усложнения.

Горните увреждания, получените при процесното ПТП се установяват и от Епикриза от 11.06.2014 г. на УМБАЛ „Д-р Георги Странски“, гр. Плевен, Клиника по хирургия - Отделение по гръдна хирургия.

От възстановителния период е представен Амбулаторен лист от 10.11.2014 г. с обективно състояние: стар оперативен цикатрикс на ляво бедро, болка и силно затруднени движения, пострадалият се придвижва с две помощни средства.

В Становище от 09.12.2014 г. на д-р Стоян Русев Стоянов - доверен лекар към „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД са описани получените травми от Ф. К. в резултат на настъпило ПТП на 24.05.2014 г., като е направено и предложение за обсъждане на сума за обезщетение на неимуществени вреди според основните критерии на ЗМК в размер общо на 45 000 лв. - 51 000 лв.

По отношение на обезщетението за имуществени вреди комисията е приела, че

претенцията е доказана в пълен размер от надлежни разходо-оправдателни документи (Фактура № 7000002255/28.05.2014 г. за сумата в размер на 1 980 лв. с ДДС - за заплащане на имплант), като след отчитане на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия с 30 %, обезщетението е намалено на 1 386 лв.

С решение по Протокол № 188/10.12.2014 г. комисията определила на пострадалия обезщетение за неимуществени вреди в размер на 31 500 лв. и обезщетение за имуществени вреди в размер на 1 386 лв., като е отчела 30 % съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, който пътувал в автомобила без поставен обезопасителен колан.

Застрахователят и пострадалият постигнали споразумение на 12.12.2014 г., като на 29.12.2014 г. застрахователят е изплатил на пострадалото лице Ф. К. сумата от 31 500 лв. като обезщетение за причинените му неимуществени вреди (л. 52 от д.) и сумата от 1 386 лв. - обезщетение за причинените му имуществени вреди в резултат на настъпилото ПТП на 24.05.2014 г. (л. 51 от д.).

От заключението на допуснатата и изслушана пред въззивната инстанция съдебно-автотехническа експертиза, неоспорено от страните и прието, като доказателство по делото се установява механизма на възникване и осъществяване на ПТП, а именно че на 24.05.2014 г., в светлата част на денонощието (м. май, около 10.00 ч.), л. а. „Фолксваген Пасат” с рег. № ЕН 55****, управляван от водача си С. С. Ф., се движи по път II-13, от гр. Бяла Слатина към гр. Кнежа, по прав пътен участък и в полагащата му се за движение пътна лента, в посока от запад към изток и по траекторията на права. Времето е било ясно, слънчево и топло, видимостта - неограничена. Платното за движение е било с обща широчина от 7.10 м. и е било предназначено за двупосочно движение, с две пътни ленти за движение на ППС в двете посоки, разделени с прекъсната разделителна линия М-3 и с надлъжен наклон на спускане в посока към гр. Кнежа от 3.5 %. Вещото лице пояснява, че в района на ПТП не е имало пътни знаци, които да ограничават скоростта на движение на ППС в двете посоки, в съответствие с което максимално разрешената скорост за л. а. в пътния участък е 90 км./ч. Платното за движение е било с ново асфалтово покритие, сухо, без недостатъци. От двете страни на платното за движение е имало банкети с широчина от 1.30 м., ограничени от него с бели непрекъснати линии, обработени със сипаница. От дясната страна на платното за движение по посока гр. Кнежа и на разстояние 1.50 м. от платното за движение е имало бетонирана канавка с размери 1,40 x 0,40 x 0,40 м. Над канавката е имало изграден преход към отбивката за тютюневата сушилня. След левия банкет по посока гр. Кнежа е имало клонови храсти от джанки и скат на снижение. Няма данни за натоварен пътен трафик в района и към момента на настъпване на ПТП. Не е имало усложняващи пътната обстановка фактори. В определен момент от време, на около 1 000 м. преди гр. Кнежа, и на разстояние от порядъка на 70 м. западно от западния край на бетонния пояс, който ограничава прехода за сушилнята (ОР), водачът на л. а. губи контрол над управлението от него автомобил, напуска платното за движение, навлиза върху южния банкет и започва движение с десните си колела по наклонената северна стена на бетоновата канавка. Извършвайки постъпателно

движение напред л. а. се насочва с десните си колела към западния край на бетонния пояс. Реализирана е възможност за удар между предно дясно колело на л. а. и западния край на бетонния пояс - пред водача на л. а. възниква опасност. Водачът на л. а. реагира на възникналата опасност чрез неконтролирано завъртане на волана на ляво, променя траекторията си на движение на ляво и след като оставя описаните в протокола за оглед следи от протриване върху платното за движение навлиза в северния банкет и крайпътния терен северно от платното за движение, където продължава движението си и след окончателно изразходване на кинетичната му енергия е установен в неподвижно състояние на описаното в протокола за оглед място. Процесното ПТП е реализирано. Вещото лице дава заключение, че скоростта на л. а. „Фолксваген Пасат“ при настъпване на процесното ПТП е била от порядъка на 113 km/h (31.4 м./сек.). Дава заключение, че водачът на л. а. „Фолксваген Пасат“ е имал възможност да предотврати ПТП: управлявайки автомобила със съобразена скорост, ненадвишаваща максимално допустимата за пътния участък, която да му осигури безопасно движение по желаната траектория; непрекъснато наблюдение на пътната обстановка и пътния участък в ползрението му по посока на движение на управлявания от него л. а.; извършвайки адекватни и контролирани действия с кормилната уредба на управлявания от него л. а. Вещото лице е заключило, че причините за настъпване на процесното ПТП от експлоатационно-техническа гледна точка са: скоростта на движение на л. а. „Фолксваген Пасат“, превишаваща максимално допустимата за пътния участък в района на ПТП; несвоевременно възприятие на пътната обстановка от страна на водача на л. а. „Фолксваген Пасат“ (нарушено внимание), което е довело до загуба на контрол над кормилното управление и последващо напускане платното за движение от л. а. в дясно по посоката му на движение; неадекватната реакция на водача на л. а. „Фолксваген Пасат“ на създадалата се пътна ситуация и възникналата опасност от удар между предно дясно колело на л. а. и западния край на бетонния пояс (неконтролируемо рязко завъртане на волана в ляво).

От заключението на допуснатата и изслушана пред въззивната инстанция съдебно-медицинска експертиза, неоспорено от страните и прието, като доказателство по делото се установява, че от претърпения пътен инцидент на 24.05.2014 г. пострадалият като пътник в л.а. Ф. Б. К. е получил следните травматични увреждания: А) Гръдна травма: - Закрито счупване на ребрата в лявата гръдна половина - второ и трето по мишничната линия; - Закрито счупване на ребрата в дясната гръдна половина - от четвърто до девето по задна мишнична линия с разместване на фрагментите; - Двустранен хемопневмоторакс. Наличие на излив на кръв в лявата гръдна половина от 350 мл. наличие на излив на кръв в дясната гръдна половина от 550 мл. Извършена двустранна торакоцентеза на 24.05.2014 г.; Б) Закрито счупване на лявата бедрена кост (субтрохантерно). Извършена оперативна интервенция на 06.06.2014 г. открито наместване под рентгенов контрол – въведен реконструктивен интрамедуларен пирон. Дистално заключване в статичен вариант. Вещото лице дава заключение, че причинените травматични увреждания получени от пострадалият Ф. Б. К. при настъпилото ПТП на 24.05.2014 г. отговарят да са получени от и при травма вътре в л.а. като пътник в него, от и при внезапно придаден инерционен момент на тялото

му с притискане (натискане) затискане от детайли вътре в купето му, довели и причинили настъпилите наранявания, което са наложили неговата хоспитализация и последващо лечение. Това изключва друго време, място и начин на тяхното получаване от пострадалия. Дава заключение, че установените травматични наранявания, получени от пострадалия Ф. Б. К. са довели до промяна в неговото клинично здраве, които травми определят медико-биологичните критерий на причинените телесни увреждания в порядък: А) Закритата гръдна травма - счупването на ребрата в двете гръдни половини с двустранния хемопневмоторакс са довели до трайно затрудняване движението на снагата с разстройство на здравето, временно опасно за живота му, като обща гръдна травма, определяща критериите на средна телесна повреда по НК на Р. България; Б) Закрито счупване – субтрохантерно (под шийката на бедрената кост) на лявата бедрена кост, е довело до трайно затрудняване на опорно двигателната активност на долният ляв крайник да извършва активна дейност, определяща критериите на средна телесна повреда по НК на Р. България. Вещото лице дава заключение, че възстановително оздравителния процес на причинените травми, получени от пострадалия Ф. Б. К. е рамките на обичайните срокове, посочени от добрите практики като процеси: А) По отношение на закритата гръдна травма, срокът на неговото клинично оздравяване и възстановяване е в рамките на около 4 (четири) месеца, при правилно протичащи процеси, съпроводени с болка и страдания; Б) По отношение на закритата травма на лявата бедрена кост, срокът на неговото клинично оздравяване и възстановяване е в рамките на около 8 (осем) -10 (десет) месеца, при правилно протичащ процес, съпроводен с болка и страдания. Дава заключение, че на 06.06.2014 г. е извършено открито наместване на субтрохантерното счупване на лявата бедрена кост с поставен реконструктивен интрамедуларен пирон с дистално заключване в статичен вариант, който е бил необходим, закупен в посочената фактура №7000002255/28.05.2014 г.

Относно валидността и допустимостта на обжалвания съдебен акт:

Решение № 260005/26.08.2020 год., постановено по т. д. № 204/2019 г. по описа на Окръжен съд – Плевен е постановено от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо. Следователно обжалвания съдебен акт не е нищожен по смисъла на чл. 270, ал. 1 и 2 от ГПК.

При извършената служебна проверка с оглед на всички процесуални нарушения, които водят до нищожност или недопустимост на обжалваното решение, съдът констатира, че същото е валидно и допустимо. Не е налице нито един от пороците, които обуславят нищожност или недопустимост на същото.

След като констатира, че решението е валидно и допустимо, съдът пристъпи към проверка на правилността на същото.

При така установената фактическа обстановка въззивният състав приема за установено следното от правна страна:

С оглед на изложените в исковата молба обстоятелства и направеното искане, съдът

счита, че са предявени искиове с правно основание чл. 274, ал. 2 от Кодекса за застраховането (отм.).

Съгласно разпоредбата на чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм., приложим на основание § 22 от ПЗР от КЗ, обн. ДВ, бр. 102/29.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) застрахователят има право да получи платеното обезщетение от лицето, управлявало моторното превозно средство без свидетелство за управление.

Възникването на спорното материално право, предмет на регресната претенция по чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.) във вр. с чл. 45, ал. 1 от ЗЗД, предполага установяване, че в обективната действителност са се осъществили следните материалноправни предпоставки (юридически факти): 1) наличие на валидно и действащо застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“, по силата на което ищецът е обезпечил гражданската (деликтната) отговорност на ответника в качеството му на водач на определено МПС; 2) реализиране на застрахователно събитие - ПТП, в срока на действие на застрахователното покритие, за което вина носи ответникът (на основание чл. 45, ал. 2 от ЗЗД вината се предполага оборимо); 3) настъпване на вреда вследствие на осъществения застрахователен риск; 4) причинно-следствена връзка между ПТП и вредата; 5) при реализиране на произшествието делинквентът да е управлявал автомобила без свидетелство за управление; 6) заплащане на застрахователно обезщетение от ищцовото дружество в качеството му на застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“ в полза на лицето, претърпяло вреди от ПТП; 7) ответникът да не е изплатил на ищеца това обезщетение.

Съгласно чл. 257, ал. 1 от КЗ (отм.) обект на застраховане по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата, като по силата на императивната правна норма, уредена в чл. 257, ал. 2 от КЗ (отм.), застраховани лица са собственикът на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което ползва моторното превозно средство на законно основание. А съобразно дефинитивната разпоредба, уредена в § 1, т. 35 от ДР на КЗ (отм.), „автомобилист“ е собственикът, ползвателят, държателят или водачът на МПС, който във връзка с притежаването или използването му може да причини вреди на трети лица.

Правото на застрахователя да иска от застрахованото при него лице, причинило вредата в хипотезата на чл. 274 от КЗ, след плащането на застрахователното обезщетение, е регресно право. Това право е предвидено само за един вид имуществена застраховка – „Гражданска отговорност“ на водачи на МПС. Това право е специално предвидено в закона. При тези хипотези застрахователят е освободен от задължение да покрие вреди, претърпени от застрахован, но той е длъжен да изплати на пострадалия обезщетение за вредите,

претърпени в следствие на поведението на застрахования. От момента, в който застрахователят е удовлетворил третото увредено лице, в полза на застрахователя възниква регресното му право срещу деликвента да му възстанови платеното застрахователно обезщетение. (В т. см. Решение № 279/29.05.2007 г., постановено по т. д. № 1037/2006 г. по описа на ВКС на РБ, ТК).

Не е спорно по делото, че към 24.05.2014 г. ищецът е покривал отговорността по застраховка „Гражданска отговорност“ на водач на лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Пасат“, с рег. № ЕН 55****, като на тази дата ответникът нарушавайки правила за движение по пътищата, причинил ПТП, като от същото са причинени имуществени и неимуществени вреди на пътника в автомобила - Ф. Б. К. от гр. Плевен.

В настоящия случай с оглед приложението на разпоредбата на чл. 300 от ГПК влязлото в сила на 10.09.2014 г. Споразумение от 10.09.2014 г. по НОХД № 202/2014 г. по описа на Районен съд – Кнежа, С. С. Ф., ЕГН ***** от гр. Плевен е признат за виновен в извършено престъпление по чл. 343в, ал. 1 от НК - в едногодишен срок от наказването му по административен ред с влязло в сила Наказателно постановление № 14-0938-000417/07.04.2014 г. за управление на МПС в срока на лишаване от това право по съдебен или административен ред, на 24.05.2014 г. управлявал МПС, без да притежава свидетелство за управление – деликтът, последиците от който са предмет на настоящия иск, обвързва съда, разглеждащ гражданските последици от деянието – относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновност на дееца. От горното следва, че настоящият съд е обвързан с констатациите в решението на наказателния, че ответникът управлявал МПС, без да притежава свидетелство за управление.

Установява се също, че на 29.12.2014 г. ищецът е погасил чрез плащане задълженията си към пострадалия при ПТП - Ф. Б. К. от гр. Плевен.

Налице са всички предпоставки за уважаването на този иск. Чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.) предвижда, че застрахователят има право да получи платеното обезщетение от лицето, управлявало МПС без свидетелство за управление. Управлението на л. а. от ответника без СУМПС е установено надлежно по настоящото дело. Заплащането на обезщетение от страна на застрахователя - ищец на пострадалия при настъпването на ПТП в общ размер от 32 886 лв. също е надлежно доказано по делото. Въпросът за наказателната отговорност на водача е разрешен с влязъл в сила съдебен акт - определение за одобряване на споразумение от 10.09.2014 г. по НОХД № 202/2014 г. по описа на Районен съд – Кнежа, което съгласно чл. 383, ал. 1 от НПК има последиците на влязла в сила присъда и съобразно чл. 300 от ГПК и чл. 413, ал. 2 и ал. 3 от НПК обвързва настоящия граждански съд относно извършването на деянието и неговото авторство, неговата противоправност и наказуемост и вината на дееца.

Установено е също така, че на 24.05.2014 г. ответникът при управление на МПС е нарушил правилата за движение по пътищата и по непредпазливост е причинил телесни повреди на Ф. Б. К., както следва: фрактура на пет ребра вдясно, хемопневмоторакс вдясно,

фрактура на две ребра вляво, хемопневмоторакс вляво, фрактура на лява бедрена кост. Същото се установява, както от заключението на съдебно-автотехническа експертиза, така и от съдебно-медицинската експертиза и от приложената медицинска документация.

Установено е надлежно също, че ответникът към момента на настъпване на ПТП е имал качеството на застраховано лице по застраховка „Гражданска отговорност“ при ищеца.

С оглед въведените с въззивната жалба въззивни основания спорни пред настоящата инстанция са въпросите относно дали делинквентът е управлявал МПС, без да притежава свидетелство за управление, погасена ли е претенцията на ищеца по давност и заплатена ли и е от ищеца на пострадалия исковата сума.

Както посочихме по-горе, съгласно чл. 300 от ГПК влязлата в сила присъда (споразумение) на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това, дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. Задължителна за гражданския съд сила имат още влязлото в сила решение на наказателния съд по реда на чл. 78а от НК и одобреното от съда споразумение за прекратяване на наказателното производство. В случая управлението на МПС от ответника, без да притежава свидетелство за управление е част от състава на престъплението (чл. 343в, ал. 1 от НК), за което е осъден, поради което настоящият съд е обвързан с констатациите в решението на наказателния, че ответникът управлявал МПС, без да притежава свидетелство за управление. В този смисъл, съдът приема, че по делото е установено, че ответника на 24.05.2014 г. управлявал МПС, без да притежава свидетелство за управление, при което са причинени имуществени и неимуществени вреди, които са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното деяние.

Освен това по делото е приложен протокол за ПТП № 4459/24.05.2014 г. В трайната практика на ВКС на РБ, се приема, че протоколът за ПТП, съставен от длъжностно лице в кръга на служебните му задължения, съставлява официален документ по смисъла на чл. 179 от ГПК, който се ползва не само с обвързваща съда формална доказателствена сила относно авторството на материализираното в него изявление на съставителя, но и с материална доказателствена сила относно самото удостоверение волеизявление - Решение № 85/28.05.2009 г. по т. д. № 768/2008 г. на ВКС, II т.о., Решение № 24/10.03.2011 г. по т. д. № 444/2010 г. съставът на ВКС, I т.о., Решение № 73/22.06.2012 г. по т. д. № 423/2011 г. на ВКС, I т.о. и Решение № 98/25.06.2012 г. по т. дело № 750/2011 г. на ВКС, II т.о. Протоколът като официален свидетелстващ документ се ползва с обвързваща съда материална доказателствена сила, относно пряко възприети от съставителя факти при огледа, относими за определяне на механизма на ПТП, като местоположението на МПС, участници в ПТП, характера и вида на нанесените щети, пътните знаци и маркировката на мястото на произшествието и други. При неоспорване на автентичността на протокола и обстоятелствата, определящи го като официален документ, страната, на която същият се противопоставя, може да оспори верността на удостоверените в него факти, но следва да

проведе пълно обратно доказване, с оглед обвързващата материална доказателствена сила на документа.

Визираните по-горе елементи от фактическия състав на правната норма съдът намира за установени. Налице е осъществено противоправно деяние от ответника, причинил виновно ПТП от 24.05.2014 г., във връзка с което е ангажирана отговорността на ищеца като застраховател по договор за застраховка „Гражданска отговорност“. Налице е и допълнителното условие за реализиране на регрес срещу застрахования по смисъла на чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.) - управление на МПС без свидетелство за правоуправление (отнето му по административен ред). Посоченото обстоятелство е установено, както с влязлата в сила присъда (споразумение), така и в констативен протокол за ПТП с пострадали лица, в който длъжностното лице е констатирало, че водачът на МПС не притежава свидетелство за управление на моторно превозно средство - отнето му по административен ред. В посочената част удостовереното от длъжностното лице на основание чл. 189, ал. 2 от ЗДВП има обвързваща материална доказателствена сила по смисъла на 179 от ГПК.

Спорът в настоящото производство се концентрира и върху въпроса, дали към 24.05.2014 г. СУМПС на ответника е било отнето, съответно дали е налице предпоставката за реализиране на регресната отговорност по чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.).

Съгласно чл. 274, ал. 2 КЗ (отм.) застрахователят има право да получи платеното обезщетение от лицето, управлявало моторното превозно средство без свидетелство за управление. Според задължителната за съдилищата съдебна практика, лицето е управлявало МПС без свидетелство за управление по смисъла на закона, само в следните хипотези: 1) когато СУМПС никога не е било издавано на лицето; 2) когато лицето е разполагало с издадено СУМПС, но същото е било отнето от държавен орган на законоустановено основание и 3) когато лицето е разполагало с издадено СУМПС, но същото е било иззето по реда на чл. 171, т. 4 от ЗДВП поради неизпълнение на задължението за връщането му при отнемане на всички контролни точки съгласно Наредба № Из-2539 от 17.12.2012 г. за определяне първоначалния максимален размер на контролните точки, условията и реда за отнемането и възстановяването им, списъка на нарушенията, при извършването на които от наличните контролни точки на водача, извършил нарушението, се отнемат точки съобразно допуснатото нарушение, както и условията и реда за издаване на разрешение за провеждане на допълнително обучение (в т. см. Решение № 80/16.09.2014 г., постановено по т.д. № 897/2012 г. по описа на ВКС на РБ, ТК, II т.о.). В случая се твърди отнемане на издаденото на ответника свидетелство за правоуправление. При това положение в тежест на ответника е да докаже, че свидетелството е издавано (което обстоятелство не е спорно), а на ищеца е да докаже, че издаденото СУМПС е било отнето към датата на процесното ПТП.

Противно твърденията на въззиваемата страна - ищец, представеното по делото Наказателно постановление № 14-0938-000417/07.04.2014 г. на Началник Сектор „ПП“ – БОДМВР – Плевен, не обвързва съда относно изложените в него констатации, че

свидетелството за правоуправление на ответника е било отнето по време на процесното ПТП, осъществено на 24.05.2014 г., нито относно изложените причини за това. По различен начин, обаче, стои въпросът що се касае до представения по делото протокол за ПТП № 4459/24.05.2014 г., съставен на 24.05.2014 г. от инспектор мл. автоконтрольор при ОД на МВР Плевен, РУ – Кнежа М. П. М.. Видно от съдържанието на протокола, същият е съставен на местопроизшествието от надлежен орган на ОД на МВР Плевен. В протокола е записано, че водач на причинилото ПТП превозно средство е бил С. С. Ф., като в графата „свидетелство за управление на МПС“ под името на ответника е записано – „лишен по административен ред“.

Изпълнението на контрола на автомобилния транспорт е възложено на служителите на Министерството на вътрешните работи. Съгласно чл. 165, ал. 2, т. 1 ЗДвП, при изпълнение на функциите си по този закон определените от министъра на вътрешните работи служби имат право да спират пътните превозни средства, да проверяват документите за самоличност и свидетелството за управление на водача, както и всички документи, свързани с управляваното превозно средство и с извършвания превоз. Съгласно чл. 35, ал. 6, т. 1, б. "б" от Правилника за устройството и дейността на МВР, за извършване на контролна дейност Главна дирекция „Национална полиция“ осъществява контрол за спазването на правилата за движение по пътищата чрез централизирана електронна система и автоматизирани технически средства и системи. На основание чл. 30, ал. 1 от Наредба № I-157 от 1.10.2002 г. за условията и реда за издаване на свидетелство за управление на моторни превозни средства, отчета на водачите и тяхната дисциплина, информация за съставените актове за установяване на административни нарушения, фишове, наказателни постановления, издадени заповеди за прилагане на принудителни административни мерки, решения, присъди, както и вида и размера на наложените наказания и броя на отнетите контролни точки се съхранява в автоматизираната информационна система за управление на административно наказателната дейност (АИС АНД).

Въз основа на гореизложената правна уредба се налага заключението, че в рамките на законоустановените правомощия на контролните органи се включва проверката на свидетелството за управление на МПС, неговата валидност, отнемане и изземване, включително чрез извършване на справка в АИС АНД относно наложени наказания и принудителни административни мерки, независимо от това дали водачът носи свидетелството със себе си или не. В конкретния случай въз основа на извършената проверка, издалият протокола за ПТП орган е удостоверил, че на датата 24.05.2014 г. свидетелството за правоуправление на ответника е било отнето. В тази си част протоколът представлява официален удостоверителен документ, издаден от длъжностно в рамките на неговите правомощия по установените форма и ред, и същият разполага с обвързваща съда материална доказателствена сила по смисъла на чл. 179, ал. 1 ГПК досежно въпроса за отнемането на СУМПС.

Същевременно отнемането на СУМПС, като основание за прилагане на регресната

отговорност по чл. 274, ал. 2 КЗ (отм.) обхваща няколко самостоятелни хипотези. Отнемането на свидетелството вследствие на наложено наказание „лишаване от право да управлява МПС“ в рамките на наказателно или административнонаказателно производство е само една от възможните хипотези на отнемане. Другата хипотеза е уредена в чл. 171, т. 1 от ЗДвП, съгласно който за осигуряване на безопасността на движението по пътищата и за преустановяване на административните нарушения се прилага принудителна административна мярка временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство на водач в случаите, посочени изчерпателно в б. "а" - "е" от цитирания текст. Принудителната административна мярка, уредена в чл. 22 от ЗАНН, представлява по своя характер мярка за защита на лицето, на което е наложена, както и на останалите членове на обществото, приложима в изрични законоустановени случаи на повишена опасност. Макар да представлява естеството си отнемане на свидетелството за управление на МПС за определен период от време, принудителната мярка не представлява наказание, тъй като не преследва целите по чл. 36, ал. 1 НК, а цели предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях.

При това положение съдът намира, че материалната доказателствена сила на протокола за ПТП в частта относно извършената след проверка констатация на длъжностното лице, че СУМПС на ответника е било отнето, не е оборена от страна на ответника. При наличие на всички предпоставки за възникване на регресната отговорност по чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.), правилно първоинстанционният съд е счел исквата претенция за основателна.

На следващо място съставеният писмен документ - протокол за ПТП отразява възприетата фактическа обстановка и по силата на чл. 179, ал. 1 от ГПК се ползва с обвързваща съда материална доказателствена сила в тази част относно изявленията пред съставителя на протокола и за извършените от него и пред него действия. Сочените констатации не са опровергани в производството и съдът е длъжен да ги зачете при разрешаване на спора. В протокола е отразен механизма на ПТП, като той се потвърждава от приетата САТЕ, чийто изводи съдът изцяло кредитира.

От изложеното следва, че при наличието на всички елементи на фактическия състав на чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.); ответникът носи регресна отговорност към застрахователя за платените от него суми по делата на СГС, съставляващи присъдена главница (застрахователно обезщетение) в общ размер на 32 886 лв.

Неоснователно е възражението за изтекла погасителна давност. Искът е предявен на 02.09.2019 г. Датата на деянието, от което произтича отговорността на ответника, във връзка с правото на регрес на ищеца спрямо него в хипотезата на чл. 274, ал. 2 от КЗ е на 24.05.2014 г. Приложима е общата погасителна давност, уредена в чл. 110 от ЗЗД (т. 14 от Постановление № 7/77 г. от 4.X.1978 г., Пленум на ВС), с изтичане на пет години се

погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок, а съгласно чл. 114 от ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо. Вземането на застрахователя става изискуемо от момента на плащане на застрахователното обезщетение, което е извършено на 29.12.2014 г., чрез превод на сумата по сметка на пострадалия К.. В т. см. Решение № 192/14.08.2012 г., постановено по т.д. 768/2010 г. по описа на ВКС на РБ, II т.о. Регресното право на застрахователя обаче не е същинско застрахователно право, тъй като възниква по силата на закона, а не по силата на застрахователен договор и възниква от момента на плащането, извършено от застрахователя на увреденото лице и по отношение на регресния му иск за плащане на вече платеното от застрахователя на виновния водач е от значение петгодишната обща давност с начален момент плащането, с което възниква и самото регресно право, а не извършеното ПТП.

Поради изложеното съдът следва да осъди ответника да заплати на ищеца на основание чл. 274, ал. 2 от КЗ (отм.) сумата от 32 886 лева, съставляваща заплатено от застрахователя обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“ за причинените неимуществени вреди при ПТП, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 02.09.2019 г., предявяване на иска, до окончателното ѝ изплащане.

Крайните изводи на въззивната инстанция, съвпадат с тези на първоинстанционния съд, поради което Решение № 260005/26.08.2020 год., постановено по т. д. № 204/2019 г. по описа на Окръжен съд - Плевен, следва да се потвърди.

Съобразно направеното искане и изхода на спора ответникът следва да заплати на ищцовото дружество направените по делото разноски пред въззивната инстанция в размер на 3 837 лв., на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1, предл. първо от ГПК, Апелативен съд – Велико Търново

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260005/26.08.2020 год., постановено по т. д. № 204/2019 г. по описа на Окръжен съд – Плевен.

ОСЪЖДА С. С. Ф., ЕГН ***** от гр. Плевен, ***** да заплати на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Витоша“ № 89Б, представлявано заедно от К. Ч. – гл. изп. директор и Б. П. – изп. директор направените по делото разноски пред въззивната инстанция в размер на 3 837 (три хиляди осемстотин тридесет и седем) лева, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от съобщението до страните, че същото е изготвено, при наличие на предпоставките, визирани в чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____